

Inny w polskiej szkole –
poradnik dla nauczycieli pracujących
z uczniami cudzoziemskimi

Redakcja: Ewa Pawlic-Rafałowska

**Autorzy: Anna Bernacka – Langier, Barbara Janik-Płocińska,
Agnieszka Kosowicz, Ewa Pawlic-Rafałowska,
Marta Piegat-Kaczmarzyk, Gawel Walczak, Zuzanna Rejmer,
Jolanta Wasilewska-Łaszczuk, Małgorzata Zasuńska**

Spis treści

Wstęp

(DO UZUPEŁNIEŃIA)

Część I

UCHODŹCY I CUDZOZIEMCY W POLSCE

- Diagnostyka sytuacji uczniów cudzoziemskich w warszawskich szkołach
Anna Bernacka-Langier
- Psychologiczne skutki uchodźstwa
Marta Piegat-Kaczmarzyk, Zuzanna Rejmer
 - 1.1. Wpływ kultury na zachowania człowieka
 - 1.2. Psychologiczne skutki uchodźstwa i wpływ migracji na rozwój dziecka
 - 1.3. Procesy grupowe – zjawiska występujące na styku grup i kultur
 - 1.4. O tożsamości – *Gaweł Walczak*
- Kilka słów od psychologa klinicznego, czyli dzieci wygrały bitwę, ale wciąż są na wojnie
Agnieszka Kosowicz
- Prawo cudzoziemców do edukacji –
Anna Bernacka-Langier, Agnieszka Kosowicz

Część II

UCZNIOWIE CUDZOZIEMSCY W POLSKIEJ SZKOLE

- O języku polskim jako drugim
Barbara Janik-Płocińska, Ewa Pawlic-Rafałowska
- Plan dydaktyczny – język polski jako drugi (III etap edukacyjny)
Barbara Janik-Płocińska, Ewa Pawlic-Rafałowska
- Jak oceniać?- ocena i informacja zwrotna
Barbara Janik-Płocińska, Ewa Pawlic-Rafałowska
- Jak pracować z uczniem cudzoziemskim w międzykulturowej klasie
Barbara Janik-Płocińska, Ewa Pawlic-Rafałowska
- Scenariusze lekcji przedmiotowych
 - 1.1. Scenariusz lekcji języka polskiego jako drugiego
Barbara Janik-Płocińska, Ewa Pawlic-Rafałowska
 - 1.1. Scenariusz lekcji języka polskiego w klasie międzykulturowej – I gimnazjum
Barbara Janik-Płocińska, Ewa Pawlic-Rafałowska

- 1.2. Scenariusz lekcji języka angielskiego w klasie międzykulturowej – I gimnazjum
Jolanta Wasilewska- Łaszczuk, Małgorzata Zasuńska
- 1.3. Scenariusz lekcji historii w klasie międzykulturowej – I gimnazjum
Barbara Janik-Płocińska, Ewa Pawlic-Rafałowska
- 1.4. Scenariusz lekcji biologii w klasie międzykulturowej – I gimnazjum
Barbara Janik-Płocińska, Ewa Pawlic-Rafałowska
- Rola i zadania wychowawcy międzykulturowej klasy
Marta Piegat-Kaczmarzyk, Zuzanna Rejmer
 - Scenariusze godzin wychowawczych
 - 1.1. Scenariusz 1 – *Uchodźca – kto to taki?*
Marta Piegat-Kaczmarzyk, Zuzanna Rejmer
 - 1.2. Scenariusz 2 – *Prawa uchodźców*
Marta Piegat-Kaczmarzyk, Zuzanna Rejmer
 - 1.3. Scenariusz 3 – *Muzułmanin, chrześcijanin – dwa bratanki. Konkurs*
Marta Piegat-Kaczmarzyk, Zuzanna Rejmer
 - 1.4. Scenariusz 4 – *Ile jest kultur w jednej kulturze?*
Marta Piegat-Kaczmarzyk, Zuzanna Rejmer

Część III

PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK

- Dobre praktyki ze świata –
Agnieszka Kosowicz
- Dobre praktyki edukacyjne na przykładzie edukacji dzieci romskich i dzieci z rodzin wędrujących w Walii
Jolanta Wasilewska- Łaszczuk, Małgorzata Zasuńska
- Włączanie uczniów pochodzących z Somalii w szkołach stanu Minnesota w USA jako przykład dobrych doświadczeń w edukacji uchodźców
Jolanta Wasilewska- Łaszczuk, Małgorzata Zasuńska
- Jak wspomóc ucznia cudzoziemskiego w nauce – dobre praktyki z USA
Jolanta Wasilewska- Łaszczuk, Małgorzata Zasuńska

Część IV

PROPOZYCJE NARZĘDZI I POMOCY DYDAKTYCZNYCH DO PRACY DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ Z UCZNIEM CUDZOZIEMSKIM

- Przykłady kart informacyjnych ucznia cudzoziemca
Agnieszka Kosowicz, Małgorzata Zasuńska
- 1.1. Formularz informacyjny ucznia cudzoziemca
- 1.2. Karta informacyjna ucznia cudzoziemca
- Specjalne potrzeby edukacyjne kontra bariera językowa – propozycja wstępnej diagnozy –
Agnieszka Kosowicz
- Monitoring postępów edukacyjnych uczniów bez biegłej znajomości języka polskiego –
opis narzędzia
Jolanta Wasilewska –Łaszczuk, Małgorzata Zasuńska
- 1.1. Część A – Wprowadzenie ucznia do szkoły. Etap I
- 1.2. Część B – Wprowadzenie ucznia do szkoły. Etap II
- Poziomy biegłości językowej i umiejętności na poziomie A1
Jolanta Wasilewska –Łaszczuk, Małgorzata Zasuńska
- Propozycja sprawdzianu z ocenianiem na poziom A1 z języka polskiego jako obcego
Jolanta Wasilewska –Łaszczuk, Małgorzata Zasuńska
- 1.1. Test - wersja dla nauczyciela
- 1.2. Test – wersja dla ucznia
- Schematy form w wersjach obcojęzycznych
Barbara Janik-Płocińska, Ewa Pawlic-Rafałowska
- 1.1. Wersja polsko-angielska
- 1.2. Wersja polsko-czeczeńska
- 1.3. Wersja polsko-rosyjska
- 1.4. Wersja polsko-wietnamska

Część V

ŹRÓDŁA, MATERIAŁY, UZUPEŁNIENIA

- Uczniowie cudzoziemscy w szkole – najczęściej zadawane pytania
Marta Piegat-Kaczmarzyk, Zuzanna Rejmer, Barbara Janik-Płocińska,

Ewa Pawlic-Rafałowska

- Uchodźcy i cudzoziemcy w Polsce – przydatne strony internetowe

Agnieszka Kosowicz

- Minisłowniczek polsko –angielsko – czeczeńsko – wietnamsko – rosyjski

Jolanta Wasilewska –Łaszczuk, Małgorzata Zasuńska

1.1. Podstawowe pojęcia szkolne

1.2. Podstawowe terminy szkolne

1.3. Podstawowe pojęcia z biologii

1.4. Podstawowe pojęcia z chemii

1.5. Podstawowe pojęcia z fizyki

1.6. Podstawowe pojęcia z geografii

1.7. Podstawowe pojęcia z historii

1.8. Podstawowe pojęcia z matematyki

1.9. Podstawowe pojęcia ze sztuki

- Bibliografia

- Informacje o autorach publikacji

Wstęp